

CENSOR (6) *sb m*

e oraz o jasne (tak też *Cn*).

sg *N* censor (1). ◇ *G* censora (1). ◇ *I* censor(e)m (2). ◇ *pl* *A* censory (1). ◇ *I* censory (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI i XVIII w.

1. W starożytnym Rzymie wysoki urzędnik zajmujący się *m.in.* sprawami gospodarczymi i mający nadzór nad moralnością i obyczajami [*censor* – oszacownik też szacownik a omowca ludzkich obyczajów *Mącz* 47a; *censor* – dozorca spraw, ochmistrz *Calep*; karzący; obyczajów poprawiacz, stróż, naprawca publiczny, urzędowy; popisowy abo czynszowy urzędnik; szacownik, szperownik, publiczny abo urzędowy – *censor Cn*] (3) : Fulwius Cenfor w Rzymie zebrał dáchowkę s kościoła Iunony *BielKron* 25; *GórnDworz* R2v; Nágrodziło mu fię to gdy Radziectwá doftał: Choćia Cenforem Rzymfkim/ choć Praetore^m zoftał. *KlonWor* 13.

2. Krytyk, oceniający, arbiter; arbiter, *Aristarchus*, *censor*, *criticus*, *existimator*, *iudex*, *spectator Cn* [*probierz*, rozsądnik – *censor Cn*] (3) : y ieden nád drugiego [...] nie mieli [...] rzeczy fwyh cenforá wiernieyfzého y przednieyfzého. *KochCzJan* A2v.

a. W terminologii kościelnej duchowny orzekający o zgodności jakiegoś zdania, twierdzenia lub nauki z głoszonej przez Kościół zasadami (2) : kto tu was ták niedawnemi Cenfory álbo Sędziámi wftawił y fkąd tę moc maćie/ iż fprawy nie ludzkie ále Duchá Świętego poładzacie *WujJud* 72v; tedyćby fię przyftoyniey *X. K.* gniewać miał ná fwe włafne Theologi Sorbonifty y Lowanieńskie cenfory *CzechEp* 75 [*Aluzja do dokonanego przez J. Henteniusa przekładu tzw. Biblii Lowańskiej.*]

Synonimy: 1. dozorca, omowca, ochmistrz, oszacownik, szacownik; 2. poprawiacz, rozeznawacz, rozsądca.